

HEINRICH BÖLL STIFTUNG

სამხრეთ კავკასია

20 ოქტომბერი 2010 წელი ჩანართი №7

ბათუმის საჯარო დეპუტატი იმართავს პაინერი ზოლის ფონდის სამხრეთ კავკასიის რეგიონალური ბიუროს „რეგიონალური საჯარო დეპუტატი ბათუმში, ფოთში და გურჯაანში“ პროექტის შარბლაზში

გიორგი ღიზასაძე:
75 წლის ისტორიაში დრომ კარგის დაფასებაც იცის და ცუდის წარმოჩენაც, მაგრამ შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არსებობა ჩვენი მხარისათვის ჩემი აზრით უნდა შეფასდეს ასე: როგორც თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჩვენი ქვეყნისათვის იყო უმნიშვნელოვანესი მოვლენა განათლებისა და კულტურის სფეროში, ასევე ჩვენი კუთხისათვის ჩვენი უნივერსიტეტის ჰქონდა უდიდესი მნიშვნელობა კულტურის და განათლების განვითარების საქმეში.

გიორგი მასალაძე:
ფიქრობ, რომ პრობლემებზე საუბარი აუცილებელია. ამასთანავე სასურველია, რომ ამ ტიპის საუბრები უნივერსიტეტის ადგილი თვით უნივერსიტეტში უნდა ჰქონდეს. უნივერსიტეტს უნდა აინტერესებდეს თავისი პრობლემების განსაზღვრა და თვითკრიტიკა.

თამაზ ღარსიაძე:
ჩემი აზრით, უნივერსიტეტის წარმადე უნდა განვიხილოთ ის საზოგადოების წინაშე უნდა წარმოინდგეს როგორც ერთიანი ორგანიზმი - ერთიანი, ინიციატივისა და სათანადო შესაძლებლობების მქონე გაუნდი. უნივერსიტეტის ყველა თანამშრომელი, იქნება ეს პროფესორ-მასწავლებელი თუ დანაჯი, უნდა გრძნობდეს, რომ ამ სისტემის ნაწილია

ბათუმის უნივერსიტეტის ადგილი და როლი რეგიონის განვითარებაში

ზვიად ღიასაძე: მოგვალეებით. ჩვენს დღევანდელ შეხვედრაზე გესურს ვისაუბროთ

შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტზე, მის წარსულზე, აწმყისა და მომავალ პერსპექტივებზე. ვფიქრობ თემა მართლაც საინტერესო და აქტუალურია, მით უფრო დღეს როდესაც ბათუმის უნივერსიტეტი სულ რამდენიმე დღეში თავის 75 წლისათვის აღნიშნავს. მინდა მივულოცო უნივერსიტეტის ლექტორებს და სტუდენტებს. თანამშრომლებს ეს თარიღი, დღევანდელ დღესასწაულს მომხსენებლების შურსებისა ჩვენი შევეცადეთ წარმოგვედგინა შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამი თაობის წარმომადგენლების მოსაზრებები და სწორედ ამ მიზნით ვთხოვეთ ბატონებს ზოგიერთ დღესასწაულს, გიორგი მასალაძის და თამაზ ღარსიაძის ჩვენს დღესასწაულს მონაწილეობის მოვლა. აქვე შეგახსენებ, რომ ჩვენი შეხვედრა იმართება პაინერის ბიუროს სამხრეთ კავკასიის რეგიონული ბიუროს მხარდამჭერი რეგიონული დეპუტატის პროექტის ფარგლებში.

ზოგიერთ დღესასწაულს (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი, ისტორიკოსი) მოგვალეებით. დიდი მადლობა მოწვევასათვის. ვიდრე დღესასწაული დაიწყებოდა აღინიშნა, რომ მართლაც საინტერესო ხდის ჩვენს დღესასწაულს ის ფაქტი, რომ სულ რამდენიმე დღეში ჩვენი შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტის 75 წლის იუბილეს აღვნიშნავთ. აღბრუნდებიან იმდენი, რომ ეს ბედნიერი დამთავრება. ჩვენი უნდა ვისაუბროთ იმ უნივერსიტეტზე, რომელსაც 75 წელი შეუსრულდა და რომელსაც რეგიონის ცხოვრებაში დიდი როლი აკისრია. ჩემს გამოსვლაში მე მსურს გესაუბროთ, თუ რა ფუნქცია შეასრულა მან წარსულში, რა მნიშვნელობისაა დღეს რეგიონისათვის და რა მომავალი აკისრია მას რეგიონისა და საერთოდ ჩვენი ქვეყნის განვითარებისათვის.

შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ადგილი და როლის კარგად გაანალიზებისთვის ვფიქრობ, კარგი იქნება შევასწავლოთ უნივერსიტეტის დარგების ისტორია.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პირველი ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უნივერსიტეტის (აღწერა) მომავალი ისტორიები, ახლა უნივერსიტეტის, რომელიც შეიქმნა 1935 წელს 13 ივნისს საქართველოს განათლების სახალხო კომისიის №413 ბრძანებით დაარსდა და იგი გახდა გიმნაზიის შემადგენელი ნაწილი.

ახალგაზრდული ორწლიანი სახელმწიფო ინსტიტუტის დირექტორად დაინიშნა ცნობილი მოღვაწე ზურაბ ნაკაძე. 1935 წლის 22 აგვისტოს ჩატარებულ ინსტიტუტის სატესტო პრექტს სტუდენტთა იოთი ფაქტობრივ ჩამოყალიბდა. ქართული ენისა და ლიტერატურის, ისტორიის, ფიზიკა-მათემატიკის და ბუნებისმეტყველება-გეოგრაფიის. 1935 წლის ივლისში შეიქმნა მოსამსახურებელი კურსები აჭარის მხარის რაიონებში და აბსტრუქციული მოსაზრება და მოსაზრებადღე. პირველ სასწავლო წელს ინსტიტუტში შემოვიდა აბსტრუქციული 600 განცხადება. გამოვიდა ყველა საგანში ჩაბარა 219-მა აბსტრუქციულმა. 3 ოქტომბერს დაიწყო საპასუხოდ ინსტიტუტის ზარი, რითაც დაიწყო მისი მონაწილეობა და საინტერესო ისტორია. მომავალ მასწავლებლისა მომავალმა სატესტო აქ შეიქმნა იმ დროის მასწავლებელთა საუკეთესო ნაწილი. ამავე დროს, აქ ლექციების წასაკითხად ჩამოიდგინეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან მოწვეული საუკეთესოები. ასე რომ, სამასწავლებლო ინსტიტუტის გახსნისას პედაგოგიური კადრების პრობლემა ძირითადი პრობლემა იყო. აქ ლექციებს სხვადასხვა დროს კითხოვდნენ ცნობილი მეცნიერები: გიორგი აბულაძე, ალექსანდრე ჯავახიშვილი, სიმონ ყაფიშვილი, სარგის კაკაბაძე, რაფიელ ხუციშვილი, გიორგი თავიშვილი, შოთა ძიძიყური, დიმიტრი მგელიძე, ვლადიმერ დონდო, მამია ღუმბაძე, გელა ბანქაძე, ლევან საჩიკაძე და მრავალი სხვა. ჩვენი უნივერსიტეტი ყოველთვის პატივსიკეთებულია იმ სასახლეო მამულებს, რომლებსაც დააფასებდა მათ უნარები შრომის ჩვენი მხარისა და მთლიანად საქართველოს საკეთილდღეობად. 1938 წელს ინსტიტუტის მიტოვება დიდი შოთა რუსთაველის სახელი.

ძალიან მძიმე იყო მეორე მსოფლიო ომის წლები ინსტიტუტისათვის. სიბნელის მოქცევადაც, ინსტიტუტში სასწავლო პროცესი არ შეწყვეტილა. იმ დროის რექტორები - ნური აბულაძე, მემედ სტამატიშვილი და ვლადიმერ ქუჩაძე ყველგანს აკეთებდნენ სასწავლებლების მასწავლებლის დონის სრულიყოფა-ამაღლებლობის. სწორედ ამის პერიოდ იყო ის, რომ 1945 წელს ორწლიანი სამასწავლებლო ინსტიტუტზე გარდაიქმნა თბილისი პედაგოგიური ინსტიტუტის

ბათუმის უნივერსიტეტი

ტიტუტად. განსაკუთრებით დიდი ცვლილებები მოხდა ინსტიტუტის ცხოვრებაში 50-იან წლებში. მეტი ყურადღება მიექცა აჭარის მაღალმთიანი რაიონებიდან სტუდენტთა ჩარიცხვას. ამ წლებში უნივერსიტეტის ხელმძღვანელებმა დიდი ნიჭიანად და ვლადიმერ ქუჩაძე (მეორეჯერ).

ინსტიტუტის ზრდა, წინსვლა და განვითარება ხდებოდა ასევე 60-70-იან წლებშიც (რექტორები: დოც. კ. დოლიძე, პროფესორები: ო. ბაკურაძე, დ. ბალაძე). 1985 წლისათვის ინსტიტუტში სტუდენტთა რაოდენობამ 2000-ს გადააჭარბა. მათ სწავლა-აღზრდას ემსახურებოდა 134 პროფესორ-მასწავლებელი (7 პრექტორი, 61 მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი).

გასული საუკუნის 80-იანი წლების მეორე ნახევარში საქართველოს რესპუბლიკებში, მათ შორის საქართველოში, ფართოდ გავრცელდა დამოუკიდებლობისათვის სსრკ დაშლით დასრულდა დამოუკიდებლობისათვის რესპუბლიკის დაარსება. საქართველოს დამოუკიდებლობის იდეოლოგიურად გამოცხადებამდე (1991 წ. 9 აპრილი), 1990 წლის 9 აგვისტოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის №453 დადგენილებით, ბათუმის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ბაზაზე შეიქმნა სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

ახლა ატვირთილი რესპუბლიკის მოსახლეობისა და ბათუმის პეიდისტრუტის პროფესორ-მასწავლებელთა არაერთი თაობის ოცნება. განხორციელდა დიდი ივანე ჯავახიშვილის სურვილი: როცა საამისოდ ნადავლი მომზადდება, მეორე უნივერსიტეტი ბათუმში უნდა გაიხსნას!

უნივერსიტეტის შექმნისთანავე ფართო პროგრამა დაიწყო მისი შემადგენელი განვითარება-გაფართოების, მატერიალური ბაზის განმტკიცებისა და სამეცნიერო საქმიანობის სრულყოფისათვის (რექტორები: აზიზ აბულაძე, ნური ვერძაძე). შეიქმნა ახალი ფაკულტეტები და სპეციალობები (იურიდიული, ეკონომიკური, სამედიცინო, ჟურნალისტიკის, ადმინისტრაციული მეცნიერების და სხვა).

აქვე მინდა ხაზი გავუსვა, ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, მისი კოლექტივის მაღალი მოქალაქეობრივი პოზიციის. ბოლო ორმოცე წლის მანძილზე მან სამი დიდი გამოცდა ჩააბარა პრესის, როცა 1978 წელს ქართული ენის დაცვის საკითხი დაიწყო; მეორე, როცა ქვეყნის დამოუკიდებლობის ბედი წყდებოდა მისი საუკუნის 80-იანი წლების ბოლოს და 90-იანი წლების დასაწყისში და მესამე, როცა 2004 წლის გაზაფხულზე ქვეყნის ერთიანობის ბედი წყდებოდა. სამედიცინო მეცნიერებების უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა და სტუდენტთა უზრაველობის პოზიციის უმეტესობა იყო. იდგნენ იქ, სადაც ქვეყნის დამოუკიდებლობა და ერთიანობის საკითხი წყდებოდა.

მე შევეცადე მოკლედ მოგიხსნათ იქვენების ბა-

თუმის უნივერსიტეტის განვითარების გზის შესახებ. შევეცადე შეგეგმიტა თუ როგორ ფართოვდებოდა მისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, მატულობდა სტუდენტთა რაოდენობა, მკვლევარობა ახალი სპეციალობები, რეცხიბორი და ხარისხობრივად იზრდებოდა აკადემიური პერსონალი. ვფიქრობ, 75 წლის მანძილზე ბევრი რამ გაკეთდა, მაგრამ გასაკუთრებული კიდევ უფრო მეტია: აჭარის რეგიონის სტრატეგიულად ადგილმდებარეობა, კლიმატი, ისტორიულად ღირებულებებს ბათუმს მსოფლიო საუნივერსიტეტო ქალაქის შორის ღრესული ადგილის დაკავების მასილ მისცა. პროექტმა - „ბათუმი - საუნივერსიტეტო ქალაქი“ - აქტუალბოდა შეძინა და შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტს განვითარების მეტი პერსპექტივა გაეფუძვლა.

ბოლოს, მინდა გითხრათ, მეგობრებო, 75 წლის ისტორიაში დრომ კარგის დაფასებაც იცის და ცუდის წარმოჩენაც, მაგრამ შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არსებობა ჩვენი მხარისათვის ჩემი აზრით უნდა შეფასდეს ასე: როგორც თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ჩვენი ქვეყნისათვის იყო უმნიშვნელოვანესი მოვლენა განათლებისა და კულტურის სფეროში, ასევე ჩვენი კუთხისათვის ჩვენი უნივერსიტეტის ჰქონდა უდიდესი მნიშვნელობა უნივერსიტეტის და განათლების განვითარების საქმეში. იმდენ ციტყვებში, რომ ბათუმის უნივერსიტეტი ამ მისიას მომავალშიც შეასრულებს.

ზვიად ღიასაძე: მართლაც რთული მაინაში ბატონო ზოგის დროზე, როდესაც ის საუბრობს ისტორიაზე. გზადიბო ბატონო ზოგო საინტერესო გამოცდილებისათვის. დავითანბნებით, ძალიან მნიშვნელოვანი ჩვენთვის ცოდნა ჩვენი ისტორიის, ანუ თუ როგორ ვცდებოდა საფუძვლი უნივერსიტეტს, როგორ დგამდა ის პირველ ნაბიჯებს და საერთოდ რა გზა განვიდა უნივერსიტეტმა. რადაც ისტორიის ცოდნის გარეშე ანუ წარსული შევძენით თუ წარმადებების კარგად გაანალიზების გარეშე ჩვენი შევძენით არსებული პრობლემების თუ თანამედროვე გამოწვევების სწორად გაანალიზება. მინდა ვთხოვო ბატონო გიორგი მასალაძის წარმოგიდგინოთ თავის აზრი ჩვენი დღევანდელი დღესასწაულის თეზის შესახებ.

გიორგი მასალაძე (შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, ფილოსოფოსი): მოგვალეებით, პირველ რიგში დიდი მადლობა მოგვეცემისათვის. ბატონო დიმიტრი, თქვენთვის ცოდნა ჩვენი ისტორიის, ანუ თუ როგორ ვცდებოდა საფუძვლი უნივერსიტეტს, როგორ დგამდა ის პირველ ნაბიჯებს და საერთოდ რა გზა განვიდა უნივერსიტეტმა. რადაც ისტორიის ცოდნის გარეშე ანუ წარსული შევძენით თუ წარმადებების კარგად გაანალიზების გარეშე ჩვენი შევძენით არსებული პრობლემების თუ თანამედროვე გამოწვევების სწორად გაანალიზება. მინდა ვთხოვო ბატონო გიორგი მასალაძის წარმოგიდგინოთ თავის აზრი ჩვენი დღევანდელი დღესასწაულის თეზის შესახებ.

არსებობს აზრი, რომ ამ შეცვლამ შეიძლება წელში გატეხოს უნივერსიტეტი. მაგრამ არა მხოლოდ ამ თეზაზე მივსდებით დღეს მსჯელობა. საზოგადოება დღეს ზოგადად მსჯელობს განათლების რეფორმაზე. მინდა ვთქვა, რომ საქართველოში ეს რეფორმა ჩაგდება, განსაკუთრებით კი, სკოლაში. მე უნივერსიტეტი ვარ და ვხედავ, რომ არავითარ უნივერსიტეტში მოდის, ადგილი არ აქვს. თუ თქვენ სხვაანაირად ხედავთ მეცნიერული შემეცანობით. მოუხდევად ცვლანაირი კონფერენციის ხარისხობრივად არც უნივერსიტეტი არ შეცვლილა. ამ ვითარებაში რა თქმა უნდა, რთული ისაა უნივერსიტეტის ნათელ მომავალზე. თან არსებობს მომავლები, რომელიც დამოუკიდებლობის საშუალებას არ იძლევა: ბათუმის უნივერსიტეტს წელს დააკლდა 560-მდე სტუდენტი. ძირითადად უფრო ითვება საბუნებისმეტყველო, სასოფლო-სამეურნეო ფაკულტეტებზე. სიბუნებრივი - ტექნოლოგიურიც არ იყო მოთხოვნა, სამედიცინოც. ძირითადად კი შეუძლია ის ფაკულტეტები, რომელიც საქართველოში მოთხოვნილია. ეს არის უფრო ენები, იურიდიული და ეკონომიკური სპეციალობები. ამათ გარდა ყველა დანარჩენი ფაკულტეტი საქართველოში და კონკრეტულად ჩვენს უნივერსიტეტში განიცდის კრიზისს. ჩვენი საათიდან უნივერსიტეტს დააკლდა 2000 საათი, ამ საათების უკან კი ცოცხალი ადამიანები მოთარებებიან. საათების შემცირება ნიშნავს, რომ ლექტორი უნდა წავიდეს უნივერსიტეტიდან. ვისაც ჰქონდა შეტება განათლების სფეროსთან დაკავშირებით, რომ ადამიანი, რომელიც 20-30 წელი კითხოვდა ლექციებს, ის სხვა საკმისთვის ვარგისი ნაგებად არის. როცა შენ 20-30 წლის სტაჟი მქონე პედაგოგს ეუბნები რომ ნაკლები, ნიშნავს, რომ მას სასიცოცხლოდ იმეტებს.

რა იყო იმის მიზეზი, რომ ჩვენ 500-ზე მეტი სტუდენტი დაგვაკლდა (რაც ნიშნავს, რომ უნივერსიტეტს დააკლდა შემოსავალი. ბუნებრივია არსებობს მიზეზთა ერთობლობა, მაგრამ მე არა გამოვიყენებ. პირველი ეს არის ერთწლიანი გამოცდები. ექსპერტიზები ამ სფეროში საერთოდ დემონტრირებულია. როცა შენ მოდიხარ ნებისმიერ აბსტრუქციულ, რომ წასაძებარი აქვს კიდევ სხვა საგნები. ბუნებრივია, ის ვერ მოელოდებოდა, ვერ ჩააბარებ. მეორე პრობლემა, ჩემი აზრით, არის ჩვენი ხარისხობრივი მატერია. ჩვენი ვერ ვთავაზობთ სტუდენტებს იმ დონის პროფესორს, რომ გაეცნობთ ისეთი პოპულარული როგორც „ესენი“ ან სხვა სასწავლო დაწესებულება, სადაც არის კონკურენცია. ჩვენი ვერ ვუზრუნველყოფთ სტუდენტებს სრული ინფორმაციით, ვერ ვთავაზობთ სათანადო დონეს. მიზეზი არ ვარა ლექტორთა კარგობა, სხვა მიზეზი არ არსებობს. ძალიან კარგი ლექტორებიც არიან, მაგრამ არიან ისეთებიც, რომლებიც, ნუ მინიჭენ, კატეგორიული ტონისათვის - საერთოდ

ბათუმის უნივერსიტეტის ადგილი და როლი რეგიონის განვითარებაში

არ შეიძლება უდიდესობა.
და კიდევ ერთი პრობლემა - ეს არის მენეჯმენტი. უნივერსიტეტს შეუძლია უკეთესად გამოიყენოს თავისი უპირადა კონცხი და ჰქონდეს მებრუნე, მაგრამ მას ბევრჯერ დაუკარგავს ფული გაუზარებლად. ეს მე რეგულაციას ვეთმარებ საჯარო მენეჯერად. არა მხოლოდ ჩვენს არასამთავრობოებს, არამედ საერთაშორისო ორგანიზაციებსაც უზურავენ ცხოვრების კარებს, როცა ისინი დარბაზს სთხოვენ, ფულს სანაცვლოდ. თასობით ადამიანი არც სასალოდ და არც კაფე არ გაგვყვანი - ეს არის მენეჯმენტი?

იცი, ნიკო ზერქინიშვილის სახელობის საზოგადოებრივი უნივერსიტეტის ინსტიტუტს, როცა იგი თავისი დიდების მწვერულზე იმყოფებოდა, აჭარის უზენაეს საბჭოს 11 დეპუტატი ჰყავდა. ამით იმის თქმა მინდა, რომ სანამ ჩვენი უნივერსიტეტი თავის როლს არ შეასრულებს სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბების საქმეში და სანამ ვერ შეძლებს თავისი თავის დაცვას, მანამ არაფერი გვექმნება. დამოკიდებულება უნივერსიტეტისადმი იქნება როგორც რომელიმე ტექნიკურმა. რეკტორებს ისე შეგვიყვლიან რომ არც შეგვეკითხებიან, ფინანსების არ გამოვიყოფოთ, ან - არა, მოდი შევტყობოთ სინათლე ამ საკითხში და ვთქვათ, რომ რასაც სახელმწიფო უნივერსიტეტი გვცემა გადავიდეთ ბოლომდე მის დადგენილებებში და მის დავიანსებაზე. ზომ არ აკობებს ვიყავი ნამდვილად სახელმწიფო უნივერსიტეტი, როგორც ეს გერმანიაშია? და ვიფიქროვ სახელმწიფო მეცნიერებზე? შევეკითხებ, რომელიც სათანადო სტრატეგიული კვლევის საფუძველზე შემუშავდება? დამოუკიდებლობა მაინც ვერ ვიყენებთ. თან სანამ ამ დღემდე ვართ, უნივერსიტეტი მაინც ვერ გაუწევს კონკურენტისა ნამდვილ ქვეყნის კერძო უნივერსიტეტებს, რომლებიც წარმოადგენენ ბათუმს უნივერსიტეტის მთავარ კონკურენტებს.

ერთი ბოლოდროინდელი რეალობაა ის, რომ უნივერსიტეტები ბოლო პერიოდში ბათუმის უნივერსიტეტს სტრუქტურით იბოლიან, იმერეთიდან, გურიიდან, სამეგრელოდან და საერთოვლის სხვა რეგიონებიდან. ეს ნიშნავს, რომ ბათუმში ბიბლიოთეკა მდებარეობს რეგიონ-რეგიონების გადაღობაში უნივერსიტეტში. ეს ნიშნავს, რომ ბათუმში ბიბლიოთეკა მდებარეობს რეგიონ-რეგიონების გადაღობაში უნივერსიტეტში. ეს ნიშნავს, რომ ბათუმში ბიბლიოთეკა მდებარეობს რეგიონ-რეგიონების გადაღობაში უნივერსიტეტში.

ხელისუფლების მხრიდან უნივერსიტეტისადმი მიმდევრობა ყოველთვის არის ისეთი, როგორცაა ისეთივერებს უნივერსიტეტის კოლეჯები. ხარ მონიჭდა, გავსა საკუთარი კადრები, გავსა აქტიური მოქალაქეობის პოლიტიკა - ვერაფერი ვერ მოგვრებს ხელს, ვერაფერი გადამდებს მუხს გარეშე უნდა საქმეებს. ვერ ხართ თვის სიმაღლეზე, ვერ იცავ მუხს უფლებებს, მაშინ დიდხვედ იმას, რასაც გადაგვცემენ მუხს მაგიერად სხვებზე. სამწუხაროდ, დღეს ამ სტატუსში ვართ.

ფიქრობ, რომ პრობლემაზე საუბარი აუცილებელია. ამასთანვე სასურველია, რომ ამ ტიპის საუბრებს უპირველეს ყოვლისა ადგილი თვით უნივერსიტეტში უნდა ჰქონდეს. უნივერსიტეტს უნდა აინტერესებდეს თავისი პრობლემა. განსაკუთრებით მაშინ, როცა ის ღია უნდა იყოს თავისუფალი აზრისადმი, ცხოვრება უნივერსიტეტში უნდა ღელავს. ჩვენ გვინდა უნებია, რომ არ სურთ პოლიტიკური უნივერსიტეტის, მაგრამ როდესაც ფულს გადაამდგა არასამთავრობო ორგანიზაციის ცხოვრება უზურავ კარებს, განა ეს თავის თავად პოლიტიკა არ არის?

ჩვენი ხმა არ ისმის - არ ისმის ჩვენი ეკონომისტების ხმა. ასევე არ ისმის ჩვენი ჟურნალისტების ხმა, არადა ქვეყანაში ძალიან მნიშვნელოვანი როლი შეიძლება ჰქონდეს. ჩვენ არ ვიანგარიშ, და ამიტომაც დამოკიდებულება შეუბამია.

ზვიად დიასამიძე გმადლობთ ბატონო გიგაგინიშვილი თბილისში რომელიმე უნივერსიტეტში, რათა ჩვენ შეძლებოთ ვითხოვოთ ამ პრობლემის გადაჭრის გზები. აქვე მინდა ვთხოვო ბატონო თამარ დარჩიძეს წარმოადგენოს თავისი აზრი.

თამარ დარჩიძე (მთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტია სამეცნიერო ცენტრი): მოგესალმებით, ჩემთვის დიდი პატივი მინდა თქვენს ნიშნავ. მაღალია პროფესორის მხარდაჭერა, ორგანიზაციის და დღევანდელი დოკუმენტის მნიშვნელობა. დღეს მინდა ვთხოვო მთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ნიშნავ მდგარი გამოწვევების შესახებ.

გამოწვევები, რის ნიშნავაც დღეს ვდგავართ, არის ის, რომ უნივერსიტეტის მთავარი პრობლემაა მისი მდებარეობა და მისი მდებარეობის გამოწვევები.

დისკუსიის მონაწილეები

სხვადასხვა კატეგორიებზე შეიძლება დავიყო. ამასთან უპირველესი ამოცანაა ჩვენი საგანმანათლებლო პროგრამების ადაპტაცია ეროვნული და სახელმწიფოებრივი პრიორიტეტების შესაბამისად, რაც გულისხმობს საბუნებისმეტყველო, საინჟინრო, ტექნოლოგიური და აგრარული დარგების გაძლიერებას და თანამედროვე სისტემებზე გადაყვანას და მის განვითარებას. ეს ამოცანა მოითხოვს პედაგოგიური პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლებას, მათი გადამზადებას, სასწავლო გეგმების, მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის, აღჭურვილობის გადართავებას და ა.შ.

უნივერსიტეტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი გამოწვევაა ასევე კლდის საზოგადოების, მისი ეკონომიკური და კულტურულ-საგანმანათლებლო სფეროში მხარდახმარების ინტეგრაცია და საფორმირებელი, რაც იწვევს სტუდენტების და პედაგოგების ასევე მხარდახმარების მართვას. შესაბამისად, უნივერსიტეტს უნდა გადადგას ნაბიჯები საერთაშორისო უნივერსიტეტების განვითარებისათვის. ჩვენი უმთავრესი პრიორიტეტი ხდება საერთაშორისო პარტნიორობის შექმნა, კონტაქტების გაღრმავება და ერთობლივი საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება. ეს ჩვენი რამდენიმე რეზერვტაა მოგვიცეს: ერთის მხრივ ჩვენი უნივერსიტეტის სტუდენტებს უნდა შევძლებოდა მათი მომზადება საერთაშორისო ბაზარზე მათი მომზადების საშუალებების შესაბამისად მომზადება და პედაგოგიური კორპუსის ინტეგრაცია.

უკანასკნელ დროს სახელმწიფოს მხრიდან გაუფორმა ნოვაციური გადაწყვეტილება - აგველა კურსდამთავრებულ ინჟინსურთა ექსპერტები. სახელმწიფოს მიერ ამ მიზნის მიღწევა უნივერსიტეტის მხრიდან დიდ ძალისხმევას მოითხოვს. ამ მხრივ მართლაც, რომ მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები მიიღება, გასაზრუნებელია სხვადასხვა ლინისიტივის ინჟინსურთა ერთი გაძლიერებული სფეროსა და დისტანციური სწავლების ფორმაში დანერგვის მხრივ. სამწუხაროდ ვთქვათ, რომ ჩვენი უნივერსიტეტის დამამთავრებელი კურსების სტუდენტები სათანადო დონეზე არ ფლობენ უცხო ენებს.

უნდა აღვნიშნო ისიც, რომ უკანასკნელ წლებში უნივერსიტეტში ჩარიცხული კონკრეტული აკადემიური შესაძლებლობები და რიოდენობა უნივერსიტეტის მხრიდან ქვემოთ და აქტიური ნაბიჯების გადადგმას მოითხოვს. უპირველესად უნდა გაკეთდეს კვალიფიკაციური ანალიზი იმ მიზეზებისა, რომელიც აფერხებს უნივერსიტეტში მაღალი აკადემიური მიზნების მქონე სტუდენტთა მოზიდვას და მათზე მუშაობს სტუდენტების, ქვების შესვლას. ამ მხრივ უნივერსიტეტი უკვე ახორციელებს სათანადო ღონისძიებებს, დაწესდა მატყარი კონტროლი სადოქტორო პროგრამების ხარისხ-

სა და კვალიფიკაციაზე, იზრდება მოთხოვნები სამაგისტრო პროგრამებზეც, ანუ მოკლედ რომ ვთქვათ, იდგმება ნაბიჯები სწავლების ხარისხის გაუმჯობესებისკენ, სასწავლო პრობლემის სრულყოფილად, არსებობს აზრი იმის შესახებ, რომ თითქმის საზოგადოებაში უნივერსიტეტის არსებობა დავიკ, ამის ბევრი მიზეზი შეიძლება იყოს, თუდგეს ის, რომ სწავლების ახალი მეთოდები და სისტემები უკვე დაინერგა საქართველოს სხვადასხვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, მთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში კი ეს პროცესი ახლა იკრებს ძალას. ჩემი აზრით, უნივერსიტეტის წარმადებლად განვითარებისათვის ის საზოგადოების წინაშე უნდა წარმოინდგოს როგორც ერთიანი ორგანიზაცია - ერთიანი, ინიციატივას და სათანადო შესაძლებლობების მქონე გუნდი. უნივერსიტეტის ყველა თანამშრომელი, იქნება ეს პროფესორ-მასწავლებელი თუ დარეკი, უნდა გრძნობდეს, რომ ამ სისტემის ნაწილია და იმას, რომ არ შეიძლება არ გიყვარდეს, ამ იმის, რომ არ შეიძლება საკუთარი ოჯახის ქალაქი, ამ ის, რომ უნივერსიტეტში მხოლოდ საკუთარი - „ჩვენი“ ცენტრების გამო საქმიანობდეს. ლაღდ შემძლია ვთქვათ, რომ უკანასკნელ ხანს თუ ვინმე შეხვლი უნივერსიტეტისათვის, საზოგადოების უცხოურთა ნაწილის თვალში, მიეცემოდა ზიანი, სამწუხაროდ, ისევე უნივერსიტეტებში არადა. ეს ის სიტუაციაა, როცა უნივერსიტეტი ცდილობს გაზარდოს მომხმარებლის (საზოგადოების) წილი მაღალში. ამ თვალსაზრისით, ვფიქრობ, საინტერესოა და მნიშვნელოვანი იყო უნივერსიტეტის რეკტორის ინიციატივით საჯარო ლექციების დასაწყისი საქართველოს და მთა მთის აჭარის სხვადასხვა საჯარო სკოლების მოსწავლეებთან და მასწავლებლებთან, ანუ მომავალ აბიტურენტებთან და მათ აზროვნებულთან. შეხვედრების მიზანი უნივერსიტეტის, მისი შესაძლებლობების, პოტენციალის, მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის წარმოდგენა და პოპულარიზება იყო, გაფორმდა რამდენიმე შემთხვევაში თანამშრომლობის შესახებ. უნივერსიტეტის ატმოსფეროშია არ ნიშნავს საკუთარ კვლევებს ჩაეტყვას, უნივერსიტეტი არის ღია საზოგადოებისათვის, შესაბამისად იგი აქტიურად უნდა ჩართოს საზოგადოების ცხოვრებაში.

მეუღლება შესაძლებლობა ვისაუბრო ასევე ჩემთვის საინტერესო სხვა საკითხებზეც, ვფიქრობ, რომ ეს საკითხი საზოგადოებისათვის მნიშვნელოვანია და საინტერესო იქნება. 2010 წლის მიმოხილვა ჩვენი უნივერსიტეტის სტუდენტები უკვე მე-3 მონაკვეთს სტუდენტური თვითმმართველობის არჩევნებში ვფიქრობ, რომ ახლად არჩეული სტუდენტთა წარმომადგენლობით ორგანოს წევრებს აქვთ დანეგ უნდა გავაცნოთ ის ხედვა, რომელიც უკანასკნელი 4 წლის განმავლობაში ჩამოყალიბდა.

პროექტის მხარდაჭერისათვის მადლობას ვუხდით 29 სექტემბრის საჯარო დებატების ყველა მონაწილეს, ბათუმის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის დირექტორს გიორგი ტოტოჩაშვილს და ჰაინრიხ ბოლის ფონდის სახმრეთ კავკასიის რეგიონალურ ბიუროს.

ლობდა ჩვენი ამ მმართველობით საქმიანობის შედეგად. ჩემს მიერ გაკეთებული დასკვნები, რომელსაც ქვემოთ შემოგივებთ საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებების სტუდენტური თვითმმართველობების თანამშრომლობითა და ერთობლივი საქმიანობის შედეგად გაკეთდა და მას მხოლოდ საუკეთესო დროისათვის გაჩნდა იმ სტუდენტებისათვის, რომლებიც აიღებენ პასუხისმგებლობას უზრუნველყოფის სტუდენტთა უნივერსიტეტის მართვითი მონაწილეობა.

საქართველოს უმაღლესი განათლების შესახებ კანონის ამოქმედება საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო სფეროში დასაწყისი საბჭური ყიდვას მოქმედი სტუდენტური კავშირების და სტუდ. გაერთიანებების არსებობა და დასაბამი დღელი ახალი დასავლური ტიპის და თანამედროვე პრინციპებზე მოქმედი სტუდენტური თვითმმართველობების ჩამოყალიბებას.

ფაქტია, რომ სტუდენტთა წარმომადგენლობითი ორგანოს საყოველთაო, პირდაპირი, ფართო კენჭისყრით არჩევა სახელად და ნიშ ადგენილი ნაბიჯი გახლავთ, ასევე კანონი დავდგინო პრინციპი სტუდენტური თვითმმართველობათა დავინანსების შესახებ დამატებით სტრატეგიულ ამ ორგანიზაციის მუშაობისათვის. ტუბიდავად იმისა, რომ სტუდენტური თვითმმართველობა არსებობს და მათი უფლებამოსილების განმარტებული კანონმდებლობა ჩვენი აზრით დახვეწილია, მაინც არ მოხერხდა სტუდენტური თვითმმართველობის საქმიანობის პრინციპების არსებულ სიამაღელურში გატარება.

სტუდენტური თვითმმართველობის საქმიანობის საფუძველზე უნდა ვფიქრობდეს საქმიანობის სტრატეგიულ გეგმას, რომელიც ასახავს უმაღლეს სასწავლებელში არსებულ ვითარებას და ამ კონკრეტულ გარემოში სტუდენტური თვითმმართველობის კონკრეტულ ამოცანას.

საწესდრად, სტუდენტური თვითმმართველობებში ჩვენი ჩამოყალიბდა საქმიანობის პრიორიტეტებისადმი კომპლექსური მიდგომა. ამის მიზეზი შეიძლება იყოს უნივერსიტეტებში, სტუდენტური ცხოვრებაში არსებული პრობლემების არაკომპლექსური შესაბამისი. შესაბამისად თუ პრობლემა ვერ შევადგა კომპლექსურად და რეალურად, მაშინ დასახული მიზნებიც და ამოცანებიც არაფერცხვრი და არაერთი მომცემი იქნება. ეს პრობლემა ახალი არაა სტუდენტური თვითმმართველობაში და წლების განმავლობაში გრძელდება.

ფიქრობთ, რომ ამ პრობლემის ჩამოყალიბებაში საზოგადოებამაც ითამაშა დიდი როლი ანუ საზოგადოებამ ვერ ადგოვა სტუდენტური თვითმმართველობა იმ სახით რაც კანონმა

განსაზღვრა და უბიძგა მას ყოველდღიურ მსგავსი საქმიანობის სტუდენტური კავშირისა საზოგადოების დიდი ნაწილი ფიქრობს, რომ სტუდენტური თვითმმართველობის ფუნქცია მხოლოდ ლინისიტივების ორგანიზება და მასზე სტუდენტთა დასწრების უზრუნველყოფაა. საუბარი ალბათ დიდხანს გამიგრძელდა, მოკლედ რომ ვთქვათ უნივერსიტეტის წინაშე ახალი გამოწვევები დგას, რასაც ადეკვატური მოქმედებები ესაჭიროება. აქვე მინდა მოვულოცო მას სახელმწიფო ობიექტ და ვუსურვო წარმატებები. გმადლობთ ყურადღებისათვის.

ლალა ზაქარაძე (მთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტია სამეცნიერო ცენტრი): გმადლობთ საინტერესო დისკუსიისათვის. უნივერსიტეტზე დასწრებულად შეუძლებია საუბარი. შეიძლება ვისაუბროთ მის პრობლემებზე, რეგიონში მის როლზე და მის წარსულზეც. დამოუკიდებელი, უნივერსიტეტი არ უნდა წარმოადგენდეს, მხოლოდ ვინავე სავსეა ლიბით კაცების სამეცნიეროდ არამედ იგი ამავე დროს კულტურის ცენტრია უნდა იყოს. კლასიკური განმანათლებელი იდეებისადმი ერთგულება და თავისუფალი ბაზარზე კონკურენტუნარიანობა ბევრი საგანმანათლებლო ცენტრის პრობლემა წარმოადგენს დღესათვის. თუკი მოუხდევდა ამ ფაქტსა ბათუმის უნივერსიტეტმა უნდა შეეძლოს დაეკავოს ლისეული ადგილი საერთაშორისო სფეროში.

ლალა თურმანიძე (მთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი): უპირველეს ყოვლისა მადლობა ამ შეხვედრის ორგანიზებისათვის და საინტერესო დისკუსიისათვის. მოდი შევადგინო ანალიზი გავაკეთოთ, შევადგინო მასწავლებელთა სწრაფი ცხოვრების შედეგები. შევადგინო სხვა უნივერსიტეტების რეიტინგები და ჩემი აზრით, პრობლემებს უფრო ორგანო დავინახავ. განათლების სისტემაში წლების განმავლობაში გრძელდება პრობლემები და რეგულარულად სულ ახლანდ დანახავ. ამიტომ ბათუმის უნივერსიტეტზე მსგავსი და საერთო კონცენტრაციის აზროვნებაზე შეცდომად მიმაჩნია. აქ გამოძიებულობა რამოდენიმე სპეციალობა ახსენეს, სადაც დღეს ჩვენი პრობლემები გავსებს სტუდენტთა დაინტერესების მხრივ. მე ვფიქრობ, სურათი ამ მხრივ ასევე სხვა საგანმანათლებლო ცენტრებზე იცვლება. ანუ სტუდენტთა სიმცირე აღნიშნული ფაქტორებზე - დღევანდელი პრობლემის ბაზრის მოთხოვნები და გამოძიებულობა. ანუ ამ პრობლემის წინაშე დგას ასევე დანარჩენი სხვა უმაღლესი სასწავლებლები.

ეკატერინე კახიძე (მთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, ისტორიკოსი): როცა ვისმეტი დღისათვის ისეთი მთავრდება დამოკიდებულია თვითონ რეგულარულად უარი მხოლოდ ბათუმის უნივერსიტეტმა თქვა. საქართველოს განათლების რეფორმა ვერ წარმატდა წარმოდგენილად და სწორედ ამ გარემოების იმიტებით შედეგია ის, რომ ბათუმის უნივერსიტეტმა ვერ განავითარა თავისი პოტენციალი.

სალომე მურმანიძე (მთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული): ერთ-ერთი ყველაზე დიდი პრობლემაა, ჩემის აზრით, რომელიც დღეს ახლავარდების წინაშე დგას არის განათლების ფასი და მასთან დაკავშირებული ფაქტორი, რომ სტუდენტს იმ ფასის ადეკვატური (ოდნის ვერ იღებს და აქედან გამომდინარე იმედაცხოვრებულ რჩება. ამ მხრივ ვფიქრობ უნდა დაინიშნოს სწავლის გადასახად ისეთი სპეციალობებზე, რომლებიც ნალებად მოითხოვანდა და ეს უნდა მოხდეს ასევე სწავლის ხარისხის ამაღლებით.

გიორგი მელაძე (მთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული): თუ უცხო სიტყვათა ლექსიკონს გადავავლებთ თვალს, ვხვდებით, რომ უნივერსიტეტი ერთობლობის ნიშნავს. სწორედ ამ სიტყვიდან გამომდინარე, მე გგონია, რომ უნივერსიტეტი არასრული პრობლემების შესახებ ყველაზე ერთად უნდა ვიზრდეთ. დისკუსიისა და კამათის შემდეგ, ჩვენი უნდა შევედგეთ ერთ პოზიციას. აქ თქვათ, რომ არც კი ვიცი რა ბედი ელის ხვალ ბათუმის უნივერსიტეტსო, მაგრამ ახალი მოსიკითხე ყოფნა, ჩემი აზრით, დაუწყებელია.

ზვიად დიასამიძე გმადლობთ საინტერესო დისკუსიისათვის. ვფიქრობ მართლაც საინტერესო შედეგად გამოვიდა. მადლობა მინდა გადავუხადო ბათუმის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის დირექტორს გიორგი ტოტოჩაშვილს და ილია ქუჭავაძის მუზეუმის თანამშრომლებს საჯარო დისკუსიის ორგანიზების მხარდაჭერისათვის.

პროექტის კოორდინატორებია - ზვიად დიასამიძე რეგიონალური განვითარების და ინიციატივების ცენტრი), ნატა იმედაიშვილი
E-mail: cerdi2009@yahoo.com;

სავაზეთო ჩანართი
მისამართი: ზ. გამსახურდიას ქ.№17
ტელ.: 7-24-79;
მობ.: (879) 31-30-84